

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ
ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
«ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΕΞΑΡΤΗΣΕΙΣ»

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εργαστήριο ΚΠΕ 10 : Ομαδικές Παρεμβάσεις στις Εξαρτήσεις

Υπεύθυνος Μαθήματος: Σ. Τριλίβα

Διδάσκοντες: Β. Τσουρά, Γ. Κανδύλης, Η. Γκότσης, Σ. Λαϊνάς

Περιγραφή και μαθησιακά αποτελέσματα

Ο σκοπός του εργαστηρίου είναι η εξοικείωση των φοιτητών στην ομαδική συμβουλευτική /θεραπεία. Στο παρόν εργαστήριο οι μεταπτυχιακοί φοιτητές θα έχουν τη δυνατότητα ως ενεργά μέλη μιας ομαδικής βιωματικής εμπειρίας να γνωρίσουν τις βασικές αρχές θεωρίας και πράξης της ομαδικής θεραπείας στο χώρο των εξαρτήσεων και τα κυριότερα φαινόμενα της ομαδικής διεργασίας. Θα αποκτήσουν γνώσεις για τα στάδια ανάπτυξης από τα οποία διέρχεται η κάθε ομάδα, τη δυναμική των ενδοομαδικών σχέσεων, και τους ρόλους που αναδύονται. Θα εκπαιδευτούν σε βασικές δεξιότητες συντονισμού ομάδας και στη διαχείριση κρίσεων. Επιπλέον οι φοιτητές θα διδαχθούν πως να εφαρμόζουν αποτελεσματικές ψυχοεκπαιδευτικές τεχνικές σε ομάδες εξαρτημένων.

Οι φοιτητές ως συμμετέχοντες στην ομαδική διεργασία αναμένεται να κατανοήσουν την σημαντικότητα της ενημερότητας του εαυτού για τον συντονισμό της ομάδας και τη διαχείριση των φαινομένων που λαμβάνουν μέρος σε αυτήν.

Περιεχόμενο Μαθήματος – Πρόγραμμα Διδασκαλίας

Ημερομηνία	Τίτλος Ενότητας	Διδάσκων
Δευτέρα 10/ 05/21 (10.00 – 13.00) & (13.00 – 16.00)	Εισαγωγή στις θεωρητικές προσεγγίσεις στην ομαδική συμβουλευτική - θεραπεία. Φάσεις ανάπτυξης της ομάδας - ρυθμιστικό πλαίσιο της ομάδας	B. Τσουρά Γ. Κανδύλης B. Τσουρά Γ. Κανδύλης
Πέμπτη 13/05/21 (11.00 – 14.00)	Βασικές δεξιότητες συντονισμού ομάδας	B. Τσουρά Γ. Κανδύλης
Δευτέρα 17/05/21 (11.00 – 14.00)	Διεργασία ομάδας: Οι ρόλοι μέσα στην ομάδα. (ρόλοι μέσα από την δομή της ομάδας & ρόλοι μέσα από την διεργασία)	B. Τσουρά Γ. Κανδύλης
Τετάρτη 19/05/21 (10.00 – 13.00) & (13.00 – 16.00)	Διεργασία Ομάδας: Οι αρχές της επικοινωνίας μέσα στην ομάδα. Διεργασία Ομάδας: Η έννοια της μεταβίβασης - αντιμεταβίβασης	B. Τσουρά Γ. Κανδύλης B. Τσουρά Γ. Κανδύλης
Δευτέρα 24/05/21 (10.00 – 13.00) & (13.00 – 16.00)	Διεργασία Ομάδας: Λειτουργικές και δυσλειτουργικές ομάδες Διαχείριση κρίσεων (συγκρούσεις, διαχείριση δύσκολων μελών, προβληματικών συμπεριφορών)	B. Τσουρά Γ. Κανδύλης B. Τσουρά Γ. Κανδύλης
Πέμπτη 27/05/21 (11.00 – 14.00)	Κατανόηση υποκειμενικών και συλλογικών κατασκευών για την έννοια της ομάδας	H. Γκότσης
Δευτέρα 31/05/21 (11.00 – 14.00)	Βιωματικές τεχνικές στην ομαδική ψυχοθεραπεία	B. Τσουρά Γ. Κανδύλης
Πέμπτη 3/06/21 (11.00 – 14.00)	Ψυχοεκπαιδευτικές τεχνικές στην ομαδική ψυχοθεραπεία	B. Τσουρά Γ. Κανδύλης

Δευτέρα 7/06/21 (11.00 – 14.00)	Ομάδες αυτοβοήθειας/αλληλοβοήθειας 12 βημάτων. <i>Βασικά χαρακτηριστικά και τρόπος λειτουργίας. Αναδυόμενες μεθοδολογίες υποστήριξης των ομάδων</i>	Σ. Λαϊνάς
Τετάρτη 9/06/21 (10.00 – 15.00)	Παρουσιάσεις I	Β. Τσουρά Γ. Κανδύλης
Παρασκευή 11/06/21 (10.00 – 15.00)	Παρουσιάσεις II	Β. Τσουρά Γ. Κανδύλης

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι

Διαλέξεις με τη χρήση οπτικοακουστικών μέσων

Συνεργατική μάθηση

Βιωματικές τεχνικές

Προσομοιώσεις θεραπείας ομάδας

Πρότυπα Ακαδημαϊκής Δεοντολογίας

Είναι εξαιρετικά σημαντικό να ακολουθηθούν οι κανόνες δεοντολογίας που αφορούν την εχεμύθεια, την ηθική του δικαίου, του ενδιαφέροντος και της κριτικής.

Πολιτική Παρακολούθησης

Η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική με δικαίωμα 2 απουσιών.

Αξιολόγηση

Η συνολική βαθμολογία (100%) στο μάθημα θα προκύψει ως εξής:

1. Ημερολόγιο Αναστοχασμού (20% της τελικής βαθμολογίας)

Οι φοιτητές θα καταγράψουν την εμπειρία τους από το μάθημα, ακολουθώντας την διαδικασία αναστοχασμού, με βάση τα εξής ερωτήματα: α) τι έμαθαν για τον εαυτό τους (σκέψεις, συναισθήματα, προβληματισμοί, συνδέσεις με τον εαυτό). β) τι παρατήρησαν για την διεργασία της ομάδας (π.χ. ρόλοι, στάσεις, επικοινωνία, στάση μελών/ συντονιστών κλπ). Το ημερολόγιο θα έχει έκταση από 6 έως 10 σελίδες και θα παραδοθεί μετά το πέρας των μαθημάτων την ημέρα που θα καθοριστεί από τους διδάσκοντες.

2. Γραπτή εργασία (50% της τελικής βαθμολογίας)

Οι φοιτητές θα κάνουν μια εργασία έκτασης 3.500 - 4.000 λέξεων (χωρίς τις αναφορές), στην οποία θα αναπτύξουν κατ' επιλογή μια έννοια σχετικά με την ομαδική θεραπεία, αξιοποιώντας νεότερες ερευνητικές/βιβλιογραφικές αναφορές.

Η εργασία είναι ατομική και θα παραδοθεί μετά το πέρας των μαθημάτων την ημέρα που θα καθοριστεί από τους διδάσκοντες.

3. Παρουσίαση βιντεοσκοπημένης συνεδρίας (30 % της τελικής βαθμολογίας)

Οι φοιτητές καλούνται να βιντεοσκοπήσουν μια προσομοίωση συνεδρίας ομαδικής θεραπείας διάρκειας 40 λεπτών, όπου ανά δύο θα συντονίζουν την ομάδα. Η βιντεοσκοπημένη συνεδρία θα παρουσιαστεί, θα αναλυθεί και θα συζητηθεί στην ολομέλεια στις δύο τελευταίες παραδόσεις. Η αξιολόγηση των φοιτητών θα αφορά τις δεξιότητες συντονισμού ομάδας.

Προτεινόμενη βιβλιογραφία

Agazarian, Y. (2014). Συστημοκεντρική Ομαδική Ψυχοθεραπεία. Αθήνα.: Άρμος

Corey, G. (2016). Theory and practice of group counseling (9th ed.). Boston, MA, USA : Cengage Learning

Corey, M.S., Corey, G. & Corey, C. (2014). Groups: Process and Practice (9th Ed.). Belmont, CA: Brooks/Cole

Finlay, L. D , Abernethy, A. D. & Garrels S. R.(2016) Scapegoating in Group Therapy: Insights from Girard's Mimetic Theory, *International Journal of Group Psychotherapy*, 66:2, 188-204

Gantt, S.P. &. Agazarian, Y. M. (2017) Systems-Centered Group Therapy. *International Journal of Group Psychotherapy*, 67:sup1

Miller, G. (2012). *Group Exercises for Addiction Counseling*. Hoboken, New Jersey: Wiley

Ναυρίδης, Κ. (2005). *Ψυχολογία των ομάδων. Κλινική Ψυχοδυναμική Προσέγγιση*, Αθήνα: Παπαζήση

Velasquez, M., Crouch, C., Stephens, N., & DiClemente, C. (2015). *Group Treatment for Substance Abuse. Stages-of-Change Therapy Manual (Second Edition)*. New York: Guilford Press

Von Greiff, N. &Skogens, L. (2019) Understanding the concept of the therapeutic alliance in group treatment for alcohol and drug problems, *European Journal of Social Work*, 22:1, 69-81

Watzlawick, P., Beavin Bavelas, J., Jackson, D. (2005). *Ανθρώπινη επικοινωνία και οι επιδράσεις της στη συμπεριφορά*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Wendt, D. & Gone, J.P. (2018) Complexities with group therapy facilitation in substance use disorder speciality treatment settings. *Journal of Substance Abuse Treatment*, 88, 9-17

Yalom I., & Leszcz, M. (2006). *Θεωρία και πράξη της ομαδικής ψυχοθεραπείας*. Αθήνα: Άγρα